

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 26 FEBRUARI.

De lijst der *Nieuwjaarsgiften* zal toekomend zaterdag gesloten worden. De personen die nog verlangen deel te nemen aan dit nuttig werk worden verzocht ons hunne gift zonder uitstel te doen toekomen.

MM. E. Meyers en C. Vrancken, die respectievelijk ontvangers der registratie benoemd waren te Gheel en te Brecht, behouden hunne bediening te Aerschot en te Brecht.

M. De Baecker, ontvanger te Wyneghem is te Gheel benoemd en M. Van Herckenrode gaat naar Brecht.

Notariaat.

In de zitting der Kamer van gisteren woensdag heeft M. De Lehave een wetsontwerp neergelegd volgens hetwelk elke notaris zijn ambt zal kunnen uitoefenen in de gansche uitgestrektheid van het rechterlijk arrondissement.

Rechterlijk Kronijk.

Wij stippen hier een feit aan waardoor de Broeders der christelijke leerling gewroken worden over de eeroovering waarmede de doctrinaire *libre-pensée* hen zoo onverpoosd vervolgt. De franse rechtbanken leveren ons deze voorbeelden van loffelrijke betingeling.

De *burgers* Brouillet, boekhandelaar; Monteil, letterkundige en de boekdrukker Brochin, waren op de aanklacht van het Instituut van de Broeders der christelijke leerling, voor eeroovering voor de korrektonnele rechtbank van Parijs gedaagd, beschuldigd als volgt:

Brouillet, van in 1875 te Parijs, eerooverij en belediging jegens het Instituut der Broeders der Christelijke Scholen begaan te hebben, door het verkoopen, rondstrooien, te koop of tentoonstellen in openbare plaatsen, van de brochure getiteld: *Etudes humaines. Histoire d'un frère Ignorant*, door Edgar Monteil, welke brochure beledigende en verachtelijke uitdrukkingen bevatte, benevens aantijgingen en betichtingen van feiten, die van aard zijn de eer en de achting van het Instituut der Broeders te benemen.

Monteil, schrijver der brochure, en Brochin, drukker, van medeplichtigheid van hetzelfde misdrijf.

De advocaat der republiek, M. Berard des Clageux bekleedde zelf den zetel van 't openbaar ministerie.

De rechtbank, na Mr. Nicolet, die voor het instituut der Broeders pleit, en den advocaat der beschuldigen gehoord te hebben, heeft een vonnis uitgebracht waarbij veroordeeld werden: Monteil, tot een jaar gevangenisstraf van 2,000 fr. boete; Brouillet tot een half jaar opsluiting en 1,000 fr. boete.

Brochin tot een maand gevangenis en 500 fr. boete.

Brouillet en Monteil zijn te samen verwezen tot het betalen van 10,000 fr. schadevergoeding aan de civiele partij en Brochin alleen tot de kosten, waartoe Brouillet en Monteil insgelijks doch gezamenlijk zijn veroordeeld.

De rechtbank bepaalt de lijfstraf voor elke der beschuldigen op twee jaren en verklaart de civiele partij verantwoordelijk voor de kosten jegens de schafkist.

Dit vonnis, dat geroepen is om voor uitgangspunt in soortgelijke zaken te dienen, kent aan het genootschap, aan het Instituut der Broeders, het recht toe, zich tegen de beledigingen, de kwaadsprekerij, de hatelijke uitdagingen en de scheldwoorden der *libre-pensée* te verdedigen. Niet alleen het » Broerke » moet voor zijne eer zorg dragen, maar ook het Instituut is gemachtigd zijne eeroovers te vervolgen. Wij kunnen deze doorzichtighe, redelijke en beschermende rechtuitspraak slechts toejuichen.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Verviers, 24 februari:

Verleden zaterdag is te Dison een persoon overleden, die ondanks zijne nederige bediening, eene groote beroemdheid had weten te bekomen, namelijk N. J. Wery, gewezen veldwachter dezer gemeente. Ondanks zijne 81 jaren was hij nog sterk en gezond en had de gewoonte dagelijks in den morgen een glaasje jenever te drinken. Daar hij verleden donderdag niet kon uitgaan, ging hij in den kelder en schonk zich aldaar een glaasje in. Ongelukkig greep hij eene verkeerde flesch en dronk een glas ammoniakgeest; denkende dat hem dit niet kon schaden zegde hij hiervan niets aan zijne kinderen voor 2 ure naanoen, doch de ontsteking was reeds te ver gevorderd en de geneesheeren gelukten er niet meer in hem van den dood te redden. Wery stierf na 56 uren geliden te hebben, verleden zaterdag rond 10 ure 's avonds.

De gezondheid der gewezen-keizerin Charlotte is voortdurend allerbest; doch ongelukkig is de toestand harer verstandsvormogens, zoo weinig mogelijk bevredigend; de dagen volgen elkander op, zonder eenige verbetering aan te brengen. Een of twee maal per week bezoeken de koningin en de gravin van Vlaanderen de ongelukkige prinses, die echter niet gemakkelijk te naderen is, daar zij steeds door de vrees van vergiftigd te worden, vervolgd wordt.

Men schrijft uit Brussel, 24 februari.

Men meldt onder alle voorbehouding eene willekeurige aanhouding, die ons zoo eeroos toeschijnt dat wij er moeilijk geloof kunnen aan hechten.

In het departement van oorlog worden een zeker getal burger-jongelingen, ten titel van teekenaars gebruikt. Deze beambten worden per uur betaald en moeten bezig zijn van 9 ure 's morgens tot 4 ure naanoen; zij worden tevens streng bewaakt. Een humer, een toonbeeld van nauwgezetheid, iever en talent, de eenige stem zijner moeder, verliet dezer dagen als na gewoonte ten 4 ure het ministerie, toen hij te midden van het koninklijk plein gekomen zijnde, door drie mannen werd aange-grepen, die hem in een rijtuig duwden, waar zich twee humer naast hem neerzetterden en den koetsier bevelen naar het politie-bureau te rijden.

Dit alles was zoo spoedig gebeurd, dat hij nauwelijks gehoord had dat een der mannen hem zegde, een politie-kommissaris te zijn. Op het politie-bureau gekomen werd hij onmiddellijk ondervraagd. Hij was de moordenaar van den statie-oorster der *Wetstraat*. Men wist dat hij een der vrienden van het slachtoffer was, en hij had de lijkeplechtigheid niet bijgewoond, dus was hij de moordenaar. Deze domme redenering had de gerechtelijke politie voldoende geschieden om die willekeurige, onbeschofte en schandelijke aanhouding te doen.

De bediende bewees gemakkelijk dat hij den tijd niet had de lijkeplechtigheid bij te wonen en na genomen inlichtingen wist men dat hij gedurende de lijkeplechtigheid op zijn bureau was geweest. Men hield hem in hechtenis tot 8 ure 's avonds, wanneer men hem losliet zeggende, dat dit alles maar voor de grap was gedaan en met het doel eenige inlichtingen van hem te bekomen.

Vier jongelingen, behorende tot de gentsche aristocratie, bereiden zich eene reis naar het Heilig Land te ondernemen. Het zijn de heeren baron Maurits van den Bruggen, ridder Almaric de Ghellinck, baron H. Dellafaille en Albert de Kerchove, zoon van den heer de Kerchove-de Naeyer.

Men meldt uit Laroche, 22 februari:

Verleden dinsdag waren de bewoners dezer stad getuigen van een zonderling tooneel. Dien dag werd dit anders zoo rustig stadje, door een erbarmelijk geschreeuw, geblad en gegroel, te been gebracht. Eenieder stak den neus door deur of venster, en was niet weinig verwonderd te zien, dat al dit getier veroorzaakt werd door twee honden, die met een wild zwijn kwamen aangesleurd. Deze twee honden, aan den heer Houba toehorende, hadden, men weet niet waar, het wild zwijn verrast, en schenen het naar de woning van hunnen meester te willen leiden; wij zeggen leiden, want elk humer hield het wilde dier bij eene zijner ooren vast.

Het oode vervaarlijke everzwijn, met de haren te berge, schuimend van woede en met vlammeende oogen, deed verschrikkelijke pogingen, ten einde aan de twee onverbiddelijke geleiders te ontsnappen; doch alles was vruchteloos, het moest voorwaarts. Wanneer het dier soms een zijdeling-schen sprongdeed, namen de toegesnelde vrouwen en kinderen verschrikt de vlucht, tot dat een jager de heer Meunier genaamd, een einde stelde aan het getier, door het zwijn een behendig schot toe te brengen, waarbij het stokdood ter aarde viel.

Zot van vreugde. — Een loteling van Brussel er in gelukt zijnde een goed nummer te trekken, is eensklaps zinneloos geworden. Men denkt dat het maar eenen kortstondigen toeval zal zijn en dat het grootendeels veroorzaakt was door het te veel drinken van jenever.

Nogtans men heeft niet vergeten, dat een loteling der omstreken van Brussel, die een slecht nummer getrokken had, razend zot, ten gevolge van overmaat van droefheid en wanhoop gestorven is.

Lang leven. — De schilder Waldeck heeft zijn 108^e levensjaar bereikt! In 1826, toen hij 60 jaren telde, deed hij zijne schildereien te koop aan de *Ecole des Beaux-Arts* te Parijs, voor 40,000 fr., het antwoord was, dat men geen geld had om die som in eens te betalen, doch dat men hem eene levenslange rent van 2000 fr. zou gegeven hebben.

De schilder nam het aanbod aan, zoodat hij nu reeds de som van 96,000 getrokken heeft.

Deze week vochten twee personen in een naburig dorp. Al seffens was de veldwachter daar om hen te scheiden. » Heer veldwachter, doe geene moeite, merkte een der toeschouwers aan: de branding is duur en die daar willen niets dan zich kosteloos verwarmen! » — Als het zoo is, zei de wetsdienaar op meesterachtigen toon, dan kunnen ze geest elkaar de kazak uitkloppen. In het artikel spaarzaamheid heeft de wet niets in te zien.

Men zegt dat er in het vel van eenen mensch 2,504,000 zweetgaten zijn.

Hoe is 't mogelijk dat hij door zijn eigen vel niet en valt! zei Jan Pekdraad.

't Was jammer. — Een stads-heerke, die de pretentie heeft, den buiten te gaan verlichten en beschaven, wilde eene les van landbouw geven aan een der beste pachters. Hij hield hem voor, zeggende: » hier hebt ge eene goede verhandeling over het opkweeken van kalveren. » — De pachter zag hem linnlachend aan en zegde: Jongen, jongen! dan is het jammer dat ze dat boekje niet aan uwe moeder hebben gegeven, toen gij klein waart. »

Natheid. — Als een Nederlander of Vlaming zeggen wil, dat hij zeer nat is, zegt hij: » ik ben tot het hemd toe nat. » De Duitser zegt in hetzelfde geval: » ik ben nat tot op de huid. » De Fransman: » ik ben nat tot op de beenderen. » De Spanjaard: » ik ben tot het merg toe nat. » En de Arabier: » ik ben nat tot in de ingewanden. »

BUITENLAND.

Duitschland.

VERDEELING VAN DEN BUT.

Van wege de rijkskanselarij zijn bij den Rijksdag ingezonden de noodige bescheiden, ter beoordeeling van de verrekking der franse oorlogsschulden.

Daaruit blijkt, dat zijn uitgekeerd; aan Beieren 90,200,411 thalers, Wurtemberg 28,500,870 th., Noord-Duitschland (Noordduitsche-Bond) 550,116,055 th., Baden 20,155,182 th. en Hessen 9,555,674 th. Daarenboven zijn tot dekking van verschillende uitgaven nog aangewend 115,715,810 welke met de vroeger gemelde sommen uitmaken het beschikbaar gebleven bedrag van 795,000,000 th., in eene ronde som genomen. Het bedrag door Frankrijk betaald als oorlogsschatting, is vijf miljards; aan intrest (501,191,959 fr.) of 1,415,651,189 th.

De oorlogskontributie door de stad Parijs opbracht, heeft belooopen 55,505,865 th. Verder is door Frankrijk in het door de deutsche troepen bezette gedeelte opgebracht aan belastingen, om verschillende redenen geheven, een netto bedrag van 17,594,220 th. Het totaal der inkomsten van verschillende aard klimt daardoor tot 1,485,551,274 thaler.

Hiervan is aan Frankrijk betaald 86,666,666 th. (525,000,000 fr.) voor de spoorwegen in Elzas-Lotharingen afgestaan; ten gevolge hiervan blijft eene ontvangst van 1,597,884,608. Bij wettelijke bepaling zijn aanzienlijke sommen beschikbaar gesteld, ten behoeve van het Pajks-Invalidenfonds, uitbreiding van vesting-werken en de uitrustung daarvan, bewapening van het leger, schadeoostelling aan reeders, enz. enz. Na aftrek van al die uitgaven, bleef ter verdedig. in eene ronde som over, de vroeger vermelde 795,000,000 th., derhalve ongeveer de helft. Dit gansche bedrag is eigenlijk nog niet beschikbaar. De regering heeft nog niet in handen het bedrag der wissels bij de verrekking ontvangen; van vele en voor een groot bedrag is de vervaldig niet daar. Ten andere is de afrekening met Frankrijk, betreffende het laatste miljard en de daarop verschuldigde rente, nog niet tot stand gekomen.

Duitschland is buitengewoon gesteld op het behoud van den vrede. Het toont dit vooral door het volgen van het oode voorschrift, dat, zoo men vrede wil, men zich ten oorlog moet voorbereiden. Gelijk men weet is het budget van oorlog dit jaar met eenige miljoenen vermeerderd, en het is zeer belangrijk na te gaan waartoe dit geld voornamelijk besteed wordt. De nieuwe tactiek, door het sneelvuren der achterladers noodzakelijk gemaakt, eischt meer in plaats van minder officieren. De miljoenen, door graaf von Moltke gevraagd, moeten dienen tot het vermeerderen van het aantal tweede lieutenanten in elke compagnie of batterij.

Tot nu toe hadden de Duitschers vijf officieren voor elke compagnie, welke feitelijk in het veld met twee vermeerderd werden, doordien aan de serjant-majoor en vaandrig plichten werden opgedragen, in niets verschillend van die van tweeden lieutenant. Doch deze zeven worden geheel onvoldoende gerekend tot het leiden van eene compagnie, wanneer deze bij het vuren verdeeld wordt in de nieuw ingevoerde pelotons. Dit geschiedt om minder front te bieden aan de kanonnen en geweren van den vijand. Doch doordien zij ver uitgeplaatst worden, zijn meer officieren noodig, want de stipste gehoorzaamheid in het onmiddellijk volgen der bevelen is noodig bij de nieuwe tactiek, en graaf von Moltke acht het daarom gevaarlijk dit commando voortaan, even als in 1870, te veel over te laten aan onderofficieren die de manschappen minder volkomen onder hun bedwang hebben. Grondige aandacht verdient deze hervorming in het leger.

Engeland.

In eene der enge maar volkrijke straten van Golden-Square, nabij Regentstreet te Londen, is eergisteren een schrikkelijke brand uitgebroken. Het noodsein werd ten 5 ure gegeven. Maar vooraleer de pompiers den tijd hadden om aan te komen, woedden de vlammen reeds in het benedenhuis, bewoond door eenen wafelbakker, en de eenige houten trap van het huis kon reeds tot de vlucht niet meer dienen van de huurnars der drie verdiepen, die in hinnen slaap verrast, half naakt in de vensters verscheenen, pijnlijk en kermend om hulp smeekten. Toen zag men hartverscheurende tooneelen. Een man, zijne vrouw en hun zoon, oud 12 jaar, verscheenen, zinneloos van schrik aan het venster van het tweede verdiep. Geene kans van redding zijnde en achtervolgd door de vlammen, die hen weldra zullen bereiken, half verstikt door de rookkolom, die rond hen dwaalt, springen zij — 't was hun laatste reddingsmiddel — uit het venster naar beneden. !!

De vrouw wordt op den slag gedood; de man en het kind bekomen zulke deerlijke wonden, dat men wanhoopt hen te redden. Een jong koppel, pas eenige maanden getrouwd ziet zich gedwongen om hetzelfde schier hopeloze reddmiddel te beproeven.

Als men hen opraapte, vindt men twee ijslijk verminkte lijen. Een jong meisje houdt zich van huten aan het venster vast en blijft aldus tien minuten, die een eeuw schijnen, hangen.

Houd u goed vast! — roept de menigte haar toe door schrik bevangen.

Eindelijk verschijnen de redders. Eene ladder wordt tegen den muur geplaatst. Maar de krachten der jonge vrouw zijn uitgeput; zij laat haar steunpunt los op het oogenblik, dat eene struische hand haar vastgrijpt; in haren val raakt zij den schouder haars redders, hetgeen den slag breekt, en voor haar alleen wellicht zal de val niet doodelijk geweest zijn. Een jonge Italiaan, die op een zolderkamerken in het huis woonde, werd gisteren namiddag gansch verkoold in de puinen terug gevonden. En gansch dit drama, dat in het geheel zeven slachtoffers heeft gemaakt, duurde slechts een half uur! Deze brand is nog betreunswaardiger dan die van Belgrave-Square. Wat maakt eenige verloren miljoenen in vergelijking van een menschenleven?

Op dit oogenblik worden te Portsmouth fusees van 24 pond gemaakt, van een gansch nieuw maaksel. De voornaamste bijzonderheid dijn werptuigen bestaan in eenen langen kop, eene soort van langverpigen kogel, gevuld met de meest ontvlambare voorwerpen. Hunne uitwerksels zullen noodlottig zijn voor schepen of huizen, uit hoofde der moeilijkheid om ze uit te dooven, zelfs wanneer zij eenige minuten onder water of onder den grond bedolven geweest zijn. Trouwens, na den schok, die ze in brand steekt, komen de vlammen langs alle kanten uit die carcasse en vernielen al wat hen omringt.

Politiek overzicht.

De franse dagbladen houden zich voor het oogenblik het meest bezig met den zendbrief van den heer de Broglie over de betooging, door de bonapartisten ontworpen voor den 18 maart, dag op welken de zoon van Napoleon III zijn achttiende jaar bereikt heeft, alsmede met de kandidatuur van den heer Ledru-Rollin in het departement Vaucluse. De bonapartisten trekken zich de zaak van den zendbrief nog niet te zeer ter harte, omdat zij overtuigd zijn dat het tegenwoordig gouvernement hen zooveel mogelijk zal ontzien, om al zijne streghoud op de republikeinen te doen vallen. Wat de orleanisten en de legitimisten betreft, die vallen hevig op de bonapartisten uit. Uit hunne dagbladen is op te maken dat zij boos op den heer Rouher zijn, om dat hij hun den weg heeft willen afsnijden, dien zij zelven zouden willen inslaan; ook zij immers hebben hunne kandidaten voor den franschen troon.

Wat de kandidatuur van den heer Ledru-Rollin aangaat, de gematigde republikeinsche partij begint zich met het denkbeeld te verzoenen, den oud minister van binnenlandsche zaken van 1848 lid der nationale vergadering te zien worden. Ten minste zij verzet zich tegen zijne kandidatuur niet meer. Het schijnt overigens dat op de bijeenkomst die hij gehad heeft met de heeren Christophe, Le Royer en Testelin, de heer Ledru-Rollin eene zeer matige geloofsbekeligen heeft afgelegd, geschikt om het getal zijner aanhangers te doen aangroeven.

Men meldt dat Mgr de bisschop van Straatsburg eene brief heeft openbaar gemaakt, opzichts zijne verklaring in den Duitsechen Rijksdag, verklaring, die algemeen slecht uitgelegd is geweest. Omdat de gewetensvolle prelaat niet geloofd heeft zich te moeten vereenigen met al de beschouwingen, waarmede de heer Teutsch de motie der Elzassische afgevaardigden heeft ondersteund, strekkende om voor de bij Duitschland ingelijfde provincien eene volksstemming te doen plaats hebben, verliest men uit het oog, dat hij ook dit voorstel had ondertekend, en dat zijne woorden niet in strijd kunnen zijn met de bedoelde protestatie, door hem mede ondertekend.

Rome 25 februari.

Cardinaal Barnabo is gisteren overleden.

Parijs 23 februari.

Eene algemeene tentoonstelling zal in het jaar 1875 te Parijs plaats hebben.

Madrid 25 februari.

Generaal Primo de Rivera laat weten dat Moriones, na bevel gegeven te hebben aan zijn leger van tegen de Carlisten op te trekken, door het slechte weder genoodzaakt geweest is van deze expeditie af te zien.

Madrid 24 februari.

De republikeinsche schepen hebben het vuur geopend tegen het steedje Portugaete. Men verzekert dat Moriones eindelijk gaat vooruitrukken.